

Motion till riksdagen 2021/22:3405

av **Mats Berglund m.fl. (MP)**

Sänkt rösträttsålder

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en sänkning av rösträttsåldern vid allmänna val och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra sänkt rösträttsålder i de kommunala och regionala valen för de kommuner och regioner som själva önskar detta, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att rösträttsåldern ska uppnås den 1 januari det år den röstberättigade uppnår rösträttsålder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Under innevarande mandatperiod 2018–2022 firas demokratijubileet med anledning av att det var 100 år sedan de första kvinnorna fick rösträtt och de första fem kvinnorna tog plats i Sveriges riksdag. Vi kan därmed säga att vi införde allmän och lika rösträtt, och därmed demokrati, fullt ut i Sverige.

Verkligheten är dock inte svartvit. Redan innan kommunalvalen 1919 hade vissa kvinnor rösträtt, och kvinnor blev valbara till kommunfullmäktigeförsamlingarna redan 1910. Men inte heller med den breda allmänna rösträtten i samband med riksdagsvalet 1921 raderades alla rösträttsstreck. Genom de 100 år som gått har strecken successivt förflyttats i en process som fortfarande pågår. Med den här motionen vill vi verka för att förflytta åldersstrecket så att rösträttsåldern kan sänkas, från dagens 18 år till förslagsvis 16 år. En process för att sänka den allmänna rösträttsåldern inklusive för val till riksdagen tar sannolikt en viss tid. För de kommuner och regioner som vill gå före i de kommunala och regionala valen anser vi att detta bör möjliggöras så snart som möjligt.

Demokratiutredningen (SOU 2016:5) ansåg när betänkandet kom 2016 att ungas möjligheter till inflytande behöver stärkas. Utredningen föreslog därför att kommuner borde kunna genomföra en försöksverksamhet med rösträtt från 16 år i valen 2018 och 2022. Liknande försök har genomförts i flera andra länder på lokal, regional och

delstatlig nivå. Och flera länder har redan idag en lägre åldersgräns än 18 år, liksom kyrkovalen här i Sverige. Nu har valet 2018 passerats och 2022 närmar sig. Demokratiutredningens tidsplan behöver därför förskjutas.

I riksdagsvalet 2018 deltog drygt 6,5 miljoner personer, enligt Valmyndigheten. En knapp miljon valde aktivt att inte delta, medan ca 2,5 miljoner boende i Sverige inte fick rösta huvudsakligen på grund av att de hade ett annat medborgarskap eller på grund av för låg ålder. Eftersom vi har val vart fjärde år är den effektiva rösträttsåldern, dvs genomsnittsåldern för förstagsångsröstare, ca 20 år. Om rösträttsåldern sänks till 16 år skulle antalet 16- och 17-åringar som tillåts rösta hamna runt 200 000 personer, eller ca 2,5 procent av de röstberättigade.

Det finns en rad argument för att sänka rösträttsåldern. Demokratin stärks om fler deltar. Deltagande i val gynnar även ett tidigare intresse för demokrati- och samhällsfrågor. Erfarenheterna från länder där man använder lägre rösträttsålder är genomgående positiva. Vi ser idag att unga engagerar sig på bred front inte minst i klimatrörelsen; dessa ungdomar uttrycker i sitt deltagande en stark ambition att vara med och ta ansvar för den värld och det samhälle som de ska leva i. Det är inte längre försvarbart att utestänga den gruppen från politiskt inflytande i form av rätten att rösta.

Idag erhåller man rösträtt om man är svensk medborgare och är eller har varit folkbordförd i Sverige och om man senast på valdagen fyller 18 år. Detta innebär att 18-årskullen separeras och endast knappt hälften av årskullen har rösträtt under ett valår. Vi menar att hela årskullen borde få rösträtt om de övriga kriterierna är uppfyllda. Alltså att rösträttsåldern ska uppnås den 1 januari det år som den röstberättigade uppnår rösträttsålder.

Mats Berglund (MP)

Pernilla Stålhammar (MP)

Rasmus Ling (MP)

Annika Hirvonen (MP)